

***Jelentés a Magyar Hadtudományi Társaság
Hírszerzéstörténeti Szakosztályának 2022. évi
tevékenységéről és 2023. évi terveiről***

2022. évi tevékenységünk

Szakosztályunk taglétszáma 2022. január 1-jén, tizenöt fő volt, mely október 10-vel egy fővel csökkent, mivel Töll László barátunk ekkor Hadtörténelmi Szakosztályunk elnöke és egyben tagja is lett. Mindezért december 31-én tizennégy fővel zártunk. Jelenlegi névsorunk tehát következő: Bandi István, Csóka Ferenc, Dobák Imre, Farkas László, Hausner Gábor, Jávor Endre, Kálócz József, Káplár Attila, Kemény János, Okváth Imre, Szeghy Viktor, Varga Mária, Vedó Attila és Zsigovits László. Tagdíjunkt különben tárgyév végéig hiánytalanul rendeztük.

Korösszetételünket tekintve megállapíthatjuk, hogy közülünk, 36 év alatti korcsoportba egy fő, 36–62 év közöttibe öt fő, 62 év felettibe pedig nyolc fő tartozik. Zömmel tehát középkorúak és idősek vagyunk. Hozzáteve persze azt, hogy a gyakran hangzó fiatalítás jelszónak eleget tenni nehéz! Vezetőségünk tagjai 2021 decembere óta: Csóka Ferenc elnök (+36705060423; monedula.franciscus@gmail.com), Zsigovits László titkár (+36302619008; zsigovitsl@gmail.com) és Vedó Attila pedig másodtitkár (+36309636169; vedo.attila@uni-nke.hu).

1Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

Szakosztályülések

Első ülésünkön 2022. március 24-én 16 órakor:

Csóka Ferenc *Vajon tényleg százéves a magyar hírszerzés?*

Második ülésünkön, 2022. április 7-én 17 órakor:

Ujváry Gábor *Külföldi magyar tudományos intézetek, mint politikai, hírszerzési és művelődési hídfőállások, 1917–1989;*

Harmadik ülésünkön, 2022. április 26-án 17 órakor:

Fiziker Róbert *Magyar királykérdés külügyi és hírszerzési jelentések tükrében, 1918–1938;*

Negyedik ülésünkön, 2022. május 19-én 17 órakor:

Kemény János *Colby William, mint hírszerző, 1941–1976;*

Ötödik ülésünkön, 2022. június 14-én 17 órakor:

Bandi István *Román titkosszolgálatok elhárító tevékenysége a „testvéri” szocialista országok ellen, 1968–1989;*

Hatodik ülésünkön, 2022. szeptember 1-én 17 órakor:

Potondi Zsolt *Mérnöként a hírszerzés frontján, 1972–1996;*

Hetedik ülésünkön, 2022. szeptember 29-én 17 órakor:

Medvegy Pál *Hírszerzés és hírszerzőtisztképzés, 1955–1990 (Egy pálya emlékei);*

Nyolcadik ülésünkön, 2022. október 13-án 17 órakor:

Négyesi Lajos *Szombathelyi felderítő szolgálatom, 1987–1992;*

Kilencedik ülésünkön, 2022. november 23-án 17 órakor:

2Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

Urbán Attila *A magyar titkosszolgálati rendszerről szóló 2000. októberi konferencia mai szemmel nézve*;

Tizedik ülésünkön, 2022. december 15-én 17 órakor:

Pócs Nándor *A „Betekintő” első másfél évtizede, 2007–2021* című előadását hallhattuk.

Múzeumi Műhely

Első megbeszélésünkön, 2022. április 6-án 15 órakor:

Herédi Attila *Partrendőrség Pesten, 1870–1872*;

Második megbeszélésünkön, 2022. április 27-én 15 órakor:

Vedó Attila *A Magyar Királyi Csendőrség költségvetése, 1881–1944*;

Harmadik megbeszélésünkön, 2022. május 4-én 15 órakor:

Androvicz Gábor *A budapesti rendőrszemélyzet egészségügyi ellátása, 1881–1944*;

Negyedik megbeszélésünkön, 2022. május 25-én 15 órakor:

Rozsos Tamás *„A haza és a közbiztonság védelmében hívek voltak mindhalálig”: A Magyar Királyi Rendőrség hősi halottai, 1881–1945*;

Ötödik megbeszélésünkön, 2022. szeptember 7-én 15 órakor:

Csóka Ferenc *Duliskovich Arnold magyar királyi határrendőrségi detektívfelügyelő élete és működése, 1884–1933*;

Hatodik megbeszélésünkön, 2022. szeptember 28-án 15 órakor:

Somogyi László *Internálás és rendőrhatósági felügyelet a magyar jogszabályokban, 1914–1918*;

Hetedik megbeszélésünkön, 2022. október 5-én 15 órakor:

3Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

Suslik Ádám *Galíciai menekültek fogadása Északkelet-Magyarországon a Csendőrség által, 1914–1916;*

Nyolcadik megbeszélésünkön, 2022. október 19-én 15 órakor: Magyar Endre *Szentendre rendőrsége és Papp Viktor szentendrei rendőrkapitány a román megszállás idejében, 1919. augusztus–november közepe;*

Kilencedik megbeszélésünkön, 2022. november 2-án 15 órakor: Androvicz Gábor és Csóka Ferenc *Rendőrképzésünk tananyagai, 1919–1945;*

Tizedik megbeszélésünkön, 2022. november 16-án 15 órakor: Ernyes Mihály *A Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai, 1932–1944;*

Tizenegyedik megbeszélésünkön, 2022. november 30-án 15 órakor: Boda József *Pályám emlékei, 1969–2019;*

Tizenkettedik megbeszélésünkön, 2022. december 14-én 15 órakor: Verbovszki Sándor *A „kassai háborús bűnös”, Csatáry László ügyében folytatott nyomozásom és annak eredménye, 2012–2013* című előadását tárgyaltuk nagy érdeklődés mellett!

Terven felüli munkáink

Hajózás és rendfenntartás a Dunán Budapest térségében a XIX–XXI. században című műhelybeszélgetésünk a Rendőrmúzeum és a Dunai

4Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

Vízirendészeti Rendőrkapitányság által rendezett »„A Dunán is biztonságban” 125 éves a dunai vízirendészet« című 2022. május 18-án megnyitott és 2023. február 28-ig fennálló, vagyis még látható közös időszaki kiállításának ösztönző hatására, annak mondanivalójához kapcsolódva, a Rendőrmúzeum Nagytermében, 2022. május 19-én délelőtt valósult meg jeles szakemberek részvételével, következő tárgysorozattal:

1. Zsigmond Gábor *Hajózás Budapesten és mindennek következményei, 1820–2020*;
2. Kaiser Ferenc *Folyami haderők a Dunán 1867-től napjainkig*;
3. Herédi Attila *Partrendőrség Pesten, 1870–1874*;
4. Fekete Tamás *Vízirendészet Budapesten 1897-től mostanáig*.

Erdély XIX–XX. századi magyar rendvédelme című szaktanácskozás a Csikszeredai Magyar Főkonzulátus, Gyergyóremete Nagyközség és a Szemere Bertalan Társaság közös rendezésében Gyergyóremetén a Balázs Gábor Művelődési Házban 2022. augusztus 21–24. napjaiban, szép környezetben valósult meg, többek között Boda József, Csikány Tamás és Szakály Sándor barátaink részvételével. Szakosztályunkat, tulajdonképpen megbeszéléseink első napján augusztus 22-én Bandi István, Csóka Ferenc és Vedó Attila képviselték következő előadásokkal:

1. Csóka Ferenc *Duliskovich Arnold oroszországi küldetése, 1912–1914*;
2. Vedó Attila *Csendőriskola Nagyváradon – A Magyar Királyi Csendőrség központosított képző intézményének létrehozása és működése, 1909–1944*;

5Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

3. Bandi István *A román titkosszolgálat tevékenysége Erdélyben 1944–1945-ben.*

2023. évi terveink

Szakosztályülések

Első, tervezett ülésünkön, 2023. I. felében:

Sáfrán József *A hírszerzés fontossága ókori és újkori szerzők hadtudományi munkáiban, –XI–+XIX. század;*

Második, tervezett ülésünkön, 2023. I. felében:

Deák Ágnes *Államrendőrség Magyarországon, 1849–1867;*

Harmadik, tervezett ülésünkön, 2023. I. felében:

Dobák Imre *Távbeszélő-lehallgatás Magyarországon a XIX. század végén és a XX. század első harmadában;*

Negyedik, tervezett ülésünkön, 2023. I. felében:

Fórizs Sándor *Magyar határőrfelderítés, 1945–1953;*

Ötödik, tervezett ülésünkön, 2023. I. felében:

Krahulcsán Zsolt *Rajnai Sándor szolgálatban, 1945–1994;*

Hatodik, tervezett ülésünkön, 2023. I. felében:

Krajcsír Lukács *Cseh(szlovák) titkosszolgálat, 1948–1989;*

Hetedik, tervezett ülésünkön, 2023. I. felében:

6Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

Rémai Dániel *Az izraeli nemzetbiztonsági rendszer fejlődése 1948–2023*;

Nyolcadik, tervezett ülésünkön, 2023. II. felében:

Bandi István *Román terrorfelderítés és -elhárítás a XX. század utolsó harmadában*;

Kilencedik, tervezett ülésünkön, 2023. II. felében:

Urbán Attila *A Magyar Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökségének tevékenység-korszerűsítése, 1967–1980*;

Tizedik, tervezett ülésünkön, 2023. II. felében:

Hajas Gábor *Hírszerzésünk jogi hátterének fejlődése, 1974–2023*;

Tizenegyedik, tervezett ülésünkön, 2023. II. felében:

Harangozó Tamás *Országgyűlésünk Honvédelmi és Nemzetbiztonsági Bizottságainak titkosszolgálati szerepköre és ennek fejlődése 1990-től napjainkig*;

Tizenkettedik, tervezett ülésünkön, 2023. II. felében:

Tömösváry Zsigmond *Magyar katonai nemzetbiztonsági szolgálatok, 1990–2023* című előadását hallhatjuk majd.

Múzeumi Műhely

Első, tervezett megbeszélésünkön, 2023. I. felében:

Kovács Balázs, ifj. *Fertálmesterség Magyarországon, középkortól napjainkig*;

Második tervezett megbeszélésünkön, 2023. I. felében:

Kakócz Krisztián *Toloncolás Magyarországon, 1803–1945*;

Harmadik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. I. felében:

7Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

Herédi Attila *Rendőrségi épületek Pesten és Budapesten, 1849–1874;*

Negyedik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. I. felében:

Kopias András *Közlekedésrendészetünk fejlődése 1890-től napjainkig;*

Ötödik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. I. felében:

Suslik Ádám *Szabadságos katonák bűncselekményei a nagy háború idején, 1914–1918;*

Hatodik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. I. felében:

Bíró Aurél *Fővárosi karhatalmi szervek a Tanácsköztársaság idején;*

Hetedik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. I. felében:

Rozsos Tamás *Öngyilkossági esetek a Budapesti Rendőrségnél az 1920–1930-as években;*

Nyolcadik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. II. felében:

Dolmány Balázs *Politikai rendőrség Magyarországon, 1945–1962;*

Kilencedik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. II. felében:

Csóka Ferenc *Bűnözés és bűnüldözés a Budapesti Rendőrfőkapitányság hatósági területén, 1945–1949;*

Tizedik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. II. felében:

Androvicz Gábor *„Horthysta” rendőrök képe „népi demokratikus” rendőrök könyveiben;*

Tizenegyedik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. II. felében:

Mányoki Ádám *Mészáros István, alias Hekus Dönci „kalandjai” Budapesten, 1945–1947;*

Tizenkettedik, tervezett megbeszélésünkön, 2023. II. felében:

8Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadással. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.

Kovács Gyula *Dobos János rendőr ezredes bűnügyi működése, 1963–2003* című előadását tárgyalhatjuk majd.

Végül megemlíthető, hogy dr. Tarcsa Csaba tábornok úrtól a Készenléti Rendőrség parancsnokától a Rendőrség Napja, április 24-e alkalmából, „a Készenléti Rendőrség munkáját segítő eredményes együttműködésért”, nevezett testület „Sárkányölő Szent György” feliratú elismerő plakettjét vehettem át egy ottani kellemes ünnepség keretében, melyen legnagyobb örömet régen megszüntetett, feledésre ítélt közrendvédelmi szerveink hagyományainak, szakmai tapasztalatainak felhasználásáról szóló, kitüntető parancsnokunkkal folytatott gondolatcsere szerezte.

Budapesten, 2023. január 31-én.

Csóka Ferenc

9Rendezvényeinket a Titkosszolgálati Levéltár Könyvtárában (Budapest VI., Eötvös utca 7.), valamint a Rendőrmúzeum Nagytermében (Budapest VIII., Mosonyi utca 7.) szoktuk tartani. Első helyünkön tíz másikon pedig tizenkettő és ráadásként még egy rendezvényt sikerült tartanunk. Vendégszerepeltünk még Gyergyóremetén három előadás-sal. Ismertségünk, színvonalunk emelkedett, látogatottságunk viszont előadó személyének, illetve tárgykörének függvényében hat és harminc fő között mozogva alighanem szerényen emelkedőnek mondható.